

OSOBE OSUĐENE ZBOG VOŽNJE U PIJANOM STANJU U PROGRAMU CENTRA ZA DNEVNO JAVLJANJE

Shannon Barton

Sudipto Roy

Odsjek za kriminologiju
Sveučilište u Indiani

SAŽETAK

Ova studija ispituje populaciju vozača pod utjecajem alkohola osuđenu na Dnevni centar u jugozapadnoj Indiani u razdoblju od siječnja 2002 do prosinca 2003. Korištenjem kontingencijskih tablica I hi-kvadrata, studija je usredotočena na "izlazno stanje" i "poslijeprogramski recidivizam" kod tih ispitanika. Rezultati studije sugeriraju da smještanje osuđenih vozača pod utjecajem alkohola u program Dnevnog centra može biti korisna i djelotvorna alternativa zatvoru.

Ključne riječi: Dnevni centar, vozači pod utjecajem alkohola

UVOD

Centri za dnevno javljanje (CDJ) nastali su u Engleskoj tijekom 1970-tih, a kasnije se razvili u Sjedinjenim Državama sredinom 1980-tih. Oni predstavljaju alternativnu sankciju koja kombinira visoku razinu kontrole s tretmanom i drugim službama koje su potrebne prijestupnicima. Zapravo, centri za dnevno javljanje koriste se sve više diljem SAD-a kao oblik sankcije utemeljen u zajednici, koji nudi alternativu zatvaranju, kao i tradicionalnoj probaciji. Kao što su rekli Bahn i Davis (1998), dnevno javljanje može se definirati kao visoko strukturirani neinstitucionalni program koji uključuje superviziju, sankciju i usluge koordinirane iz središnje točke. Prema Parentu (1995), CDJ-i su relativno novi oblik posrednog kažnjavanja koji «kombinira visoke razine nadzora i široki raspon usluga, tretmana i aktivnosti» (str. 125). Godine 1986., Fondacija za kriminal i pravosuđe iz Bostona, u suradnji s Odjelom šerifa okruga Hampden u Springfieldu, Massachusetts, otvorili su prvi CDJ u Sjedinjenim Državama (Curtin, 1996). U svojem Nacionalnom institutu za pravosudne

izvještaje, Parent, Byrne, Tsarfaty, Valade i Esselman (1995) identificirali su dva primarna razloga za pokretanje CDJ-a – omogućavanje prijestupnicima pristup tretmanu i smanjivanje broja osoba u zatvorima.

Također, «čini se da su svi CDJ-i jeftiniji od zatvora» (Bahn i Davis, 1998. str. 148).

«CDJ-i se značajno razlikuju prema broju administrativnog osoblja, troškovima rada, kriterijima za prihvaćanje prijestupnika, broju uključenih osoba i pravilima za završavanje programa» (Bahn i Davis, 1998., str. 148).

Svi programi dijele jedan osnovni kriterij: zahtijevaju od klijenata svakodnevno javljanje svojim supervizorima u CDJ-u, šalju planove na odobravanje, i izvršavaju potrebne usluge tretmana. Budući da su CDJ-i neinstitucionalni programi, zajednički faktor za sve klijente jest taj što im je dopušteno da žive kod kuće (Lurigio, Olson i Sifferd, 1999). Većina klijenata CDJ-a živi sa svojim obiteljima, partnerima ili roditeljima; neki žive sami ili kod rođaka.

Kao što su rekli Gibbons i Rosecrance (2005),

CDJ-i su vrlo fleksibilni, a kao rezultat toga, razlike između programa su velike. CDJ-i se koriste u različitim fazama pravosudne procedure.

Mnogi klijenti su osuđeni prijestupnici na probaciji; neki dolaze u CDJ-e umjesto zatvora, kao i pritvora, a neki od programa koriste se kao «pričuvne» strategije (Gibbons i Rosecrance, 2005). Postoje velike razlike između usluga koje se nude u CDJ-ima.

U njih spadaju sljedeće usluge (iako obično nisu obuhvaćene sve): pomoć u traženju posla, savjetovanje i tretman ovisnosti, grupno/individualno savjetovanje, programi profesionalnog i stručnog osposobljavanja, trening životnih vještina, trening higijenskih vještina, pomoć u traženju stana, programiranje slobodnog vremena, podrška u vidu cjelodnevnog boravka, programi opismenjivanja, te uključivanje u poslove korisne za zajednicu (Gibbons i Rosecrance, 2005). Kako ističu Cromwell, Alarid i Del Carmen (2005): «teorija na kojoj počivaju CDJ-i kaže da prijestupnici neće upadati u nevolje ako ih se nekako zaposli, osobito ako je riječ o aktivnostima koje će im unaprijediti izgled za normalniji život, na primjer, dovršavanjem obrazovanja ili pronalaženjem posla» (str. 190).

Empirijska istraživanja koja se fokusiraju na CDJ-e u SAD-u vrše se od 1990.

Iako broj CDJ-a neprekidno raste diljem SAD-a i usredotočuje se na razne vrste prijestupnika, znanstvenici koji su vršili prethodna istraživanja posvetili su malo ili nimalo pažnje osobama koje su zbog vožnje u pijanom stanju osuđene na ovaj program. Ovo istraživanje ispituje populaciju vozača osuđenih zbog vožnje u pijanom stanju koju su osuđeni na CDJ u jugozapadnom okrugu Indiane – okrug u radu nazivamo «Jugozapadni okrug». Ovo istraživanje uključuje one osobe osuđene za vožnju u pijanom stanju koje su uključene u CDJ program i koje su odslužile svoje kazne u tom okrugu od siječnja 2002. do prosinca 2003. Nakon toga, svi sudionici praćeni su do kraja lipnja 2004. zbog mogućnosti recidivizma. Drugim riječima, razdoblje naknadnog praćenja bilo je najmanje šest mjeseci. Ovo se istraživanje specifično koncentriralo na «izlazni status» i «post-programski recidivizam» među tim sudionicima.

PRETHODNA ISTRAŽIVANJA

Pregled rezultata istraživanja CDJ-a otkriva dva problema. Prvo, te probleme vode javne (odjeli

okružnih šerifa ili okružni uredi za korekciju) i privatne agencije. Drugo, ciljana populacija i ciljevi programa različiti su.

Ipak, svi su CDJ-i organizirani kako bi se manji broj prijestupnika slao u zatvore ili kaznionice, te kako bi se smanjio recidivizam putem tretmana (Parent i dr., 1995).

Općenito, CDJ-i su različiti od jedne do druge jurisdikcije u smislu naglaska programa. S jedne strane, neki programi naglašavaju raspoloživost tretmanskih usluga za sudionike koji inače ne bi imali te usluge na raspolaganju (Lurigio i dr., 1999.; McBride i VanderWaal, 1997.; Lucas and Bogle, 1997a, 1997b; Parent i dr., 1995; Diggs i Piper, 1994).

S druge strane, mnogi programi naglašavaju druge probleme. Programi poput onoga iz CDJ-a iz jugozapadne Sjeverne Caroline naglašavaju nadzor, ne tretman (Marciniak, 1999). Međutim, jedan zajednički cilj svih CDJ-a u Sjedinjenim Državama jest ušteda troškova. Na primjer, CDJ-i u okrugu Hampden, Massachusetts, Harris County, Texas, okrugu Maricopa, Arizona, i okrugu Orange, Florida, identificirali su uštedu troškova kao svoj primarni cilj (Parent i dr., 1995). Zapravo, sudionici u svim CDJ-ima moraju plaćati nepovratne upisnine, kao i tarifu tjednih usluga; u isto vrijeme, upućivanje prijestupnika u CDJ-e štedi troškove zatvaranja. Osim uštede troškova, smanjivanje zatvorske populacije jedan je od ciljeva već spomenutih CDJ-a u Massachusettsu, Texasu, Arizoni, i Floridi (Parent i dr., 1995). Osim toga, neki programi CDJ-a poput onoga iz okruga Cook, Illinois, naglašavaju porast postotka dolazaka na sud među klijentima koji još nisu osuđeni (Lurigio i dr., 1999).

Centri za dnevno javljanje variraju uvelike i po pitanju ciljanih populacija. Većina sudionika CDJ-a u Sjedinjenim Državama su ovisnici ili imaju ovisničku povijest (Parent i dr., 1995). Također, neki CDJ-i ciljaju osobe koje prekrše probaciju, u što spadaju i počinitelji kaznenih djela i počinitelji prekršaja. (Marciniak, 1999). Osim toga, neki CDJ-i u Virginiji prihvaćaju osobe koje im upućuju suci, odbori za uvjetni otpust ili službenici za probaciju i uvjetni otpust. (Lucas i Bogle, 1997a, 1997b).

Nadalje, dok neki CDJ-i ciljaju nenasilne prijestupnike, osobe koje su završile razne rezidencijalne programe i optuženike prije suđenja (Roy i Grimes, 2002; Lurigio i dr., 1999; Parent i dr., 1995), drugi CDJ-i poput onih iz Salt Lake City i Utah ciljaju

jaju samo osobe na probaciji i uvjetnom otpustu (Bureau of Justice Assistance, 2000).

Određeni broj istraživača izvijestio je o postotku sudionika koji su uspješno izašli iz njihovih CDJ-a; ti postoci variraju od 84 posto do 13.5 posto. Najviši postotak (84%) uspješnih izlaza opisali su Diggs i Piper (1994) prema svojem istraživanju CDJ-a iz okruga Orange, Florida DRC koje je proveo Odjel za korekcije u zajednici. Suprotno tome, Marciniak (1999) je izvijestila o najnižem postotku (13.5%) uspješnog izlaza koje je pronašla u istraživanju jednog CDJ-a iz jugoistočnog dijela Sjeverne Caroline. Što se tiče neuspjeha ili neuspješnog izlaza iz CDJ-a diljem Sjedinjenih Država, samo je nekoliko istraživača ispitivalo faktore povezane s takvim rezultatima. Na primjer, Humphrey (1992) je naveo sljedeće faktore – kontinuirana zlorababa droge, bježanje, nepoštivanje pravila programa, gubitak posla, gubitak stana, tijekom trajanja programa. Marciniak je upotrijebila sve do sada objavljene izvještaje i izvršila statističku analizu kako bi pronašla faktore (zapošljavanje, obrazovanje i životna situacija) koji su bili značajno povezani s neuspješnim izlazom sudionika.

Izvršeno je samo nekoliko istraživanja post-programskog recidivizma među sudionicima koji su uspješno izašli iz CDJ programa. Do danas je objavljeno samo šest istraživanja na tu temu. U svim tim izvještajima, istraživači su mjerili recidivizam na temelju ponovnih uhićenja zbog novih krivičnih djela. Međutim, jasne informacije o postocima post-programskog recidivizma među uspješnim sudionicima postoje u sljedeća četiri istraživanja:

(a) 44% u CDJ-u iz Salt Lake City, Utah (Bureau of Justice Assistance, 2000);

(b) 22% u CDJ-u okrugu Fairfax, Virginia (Orchowsky i dr, 1997); (c) 20% u CDJ-u Metropolitan, Boston, Massachusetts (McDevitt i dr., 1997); i (d) 14.9% u CDJ-u okruga Maricopa, Arizona (Jones i Lacey, 1999). U prvom istraživanju, razdoblje praćenja bilo je godinu dana, dok je u drugom variralo od dva mjeseca do dvadeset mjeseci. U četvrtom je istraživanju razdoblje praćenja bilo dvije godine, dok u trećem razdoblje praćenja nije ni zabilježeno. U druge dvije studije, Lucas i Bogle (1997a, 1997b) držali su da izvještaji o recidivizmu o svim uspješnim sudionicima nisu konzistentno raspoloživi.

Na primjer, u istraživanju CDJ-a iz Richmonda, Virginia, od ukupno 149 uspješnih

sudionika, pronašli su izvještaje o 95 sudionika, od kojih je 14 recidiviralo.

Što se tiče osoba osuđenih zbog vožnje u pijanom stanju na sudjelovanje u CDJ programima, do danas postoji samo jedno objavljeno istraživanje. Jones i Lacey (1999) istraživali su osobe koje su zbog vožnje u pijanom stanju uključene u CDJ program okruga Maricopa, Arizona. Autori su se specifično fokusirali na osobe koje su vozile u pijanom stanju u više navrata. Izvijestili su kako je gotovo 15% sudionika koji su uspješno izašli iz programa recidiviralo tijekom razdoblja praćenja od dvije godine. Nije vršeno daljnje istraživanje kojim bi se otkrilo koji su faktori u značajnoj vezi s post-programskim recidivizmom. Međutim, jedan važan faktor bio je sljedeći – svi sudionici u ovom CDJ-u pušteni su ranije iz zatvora i uključeni su u ovaj program. Također, vrijeme koje su proveli pod nadzorom programa bilo je ravno vremenu koje su još trebali provesti u zatvoru.

PROGRAM CDJ-a U JUGOZAPADNOM OKRUGU

Ured za korekcije iz Jugozapadnog okruga u Indiani pokrenuo je CDJ za odrasle prijestupnike u rujnu 1996. U ciljanu populaciju spadaju osobe iz klase D osuđene za nenasilna krivična djela, kao i osobe s nenasilnim prekršajima koje nisu završile srednju školu ili su nepismene, zaposlene su ispod svoje stručne sprema, imaju niže kognitivne sposobnosti, i probleme sa zlorabom alkohola/droga (Roy i Crrimes, 2002). U skladu sa zakonom Indiane 11-12-2-9(e), omjer broja sudionika i broja nadzornog osoblja mora biti 10:1. Prijestupnici se upućuju u ovaj CDJ u dvije faze – prije suđenja i nakon suđenja. U fazi nakon suđenja, većina klijenata uključuje se u program kao dodatni uvjet svoje osude na probaciju, dok se drugi uključuju u ovaj CDJ umjesto zatvorske kazne (Roy i Grimes, 2002).

Prema pravilima CDJ-a, svaki sudionik mora se javljati u Ured za korekcije tijekom jutra svakog radnog dana u tjednu (od ponedjeljka do petka) kako bi dobili odobrenje svojih dnevnih rasporeda (od strane svojeg voditelja) i sudjelovali u svim tečajevima/tretmanu iz njihovog programa.

Osoblje CDJ-a provodi nenajavljena testiranja na drogu i alkohol u Uredu, kao i u stanovima klijenata. Kršenje pravila (tehnički i/ili testovi na drogu) bilježe voditelji, a pregledava direktor, kako

bi odlučio hoće li sudionik ostati u programu.

Roy i Grimes (2002) prethodno su proučavali ovaj CDJ program. Međutim, ovaj projekt uključivao je sve prijestupnike koji su uspješno izašli iz ovog programa ili ga nisu završili od siječnja 1998. do prosinca 1999. Za razliku od prijašnjeg istraživanja, ovo se istraživanje fokusira isključivo na osobe koje su zbog vožnje u pijanom stanju osuđene na ovaj CDJ.

Iz ovog je pregleda rezultata prethodnih istraživanja programa CDJ-a jasno da je malo pažnje posvećeno osobama koje su zbog vožnje u pijanom stanju osuđene na ove programe.

Stoga, ovo istraživanje će proširiti postojeću literaturu fokusirajući se na postojeći status i recidivizam nakon programa osoba osuđenih zbog vožnje u pijanom stanju koje su sudjelovale u Centru za dnevno javljanje Jugozapadnog okruga od početka 2002. do kraja 2003. U Jugozapadnom okrugu, osobe su zbog vožnje u pijanom stanju bile osuđene na ovaj program od strane okružnog Ureda za korekcije. Kao što smo i prije spomenuli, ovo istraživanje fokusira se na «izlazni status» i «post-programski recidivizam» među prijestupnicima uključenima u program od početka 2002. do kraja 2003. U svrhu ovog istraživanja, «recidivizam» se mjeri prema ponovnim uhićenjima zbog novih prijestupa nakon što su sudionici uspješno izašli iz programa tijekom dvogodišnjeg razdoblja.

METODA

Izvori podataka i ispitanici

Podaci su izvađeni iz dosjea pojedinih slučajeva iz Ureda za korekcije. U početku je uključeno svih 67 osoba koje su zbog vožnje u pijanom stanju uključene u ovaj CDJ i koje su uspješno ili neuspješno izašle iz programa tijekom razdoblja istraživanja.

Međutim, zbog nekonzistencije u raspoloživim informacijama, 16 ispitanika izbačeno je iz istraživanja. Detaljne informacije u vezi prethodnih prijestupa ispitanika, prethodnih sankcija i recidivizma nakon izlaska iz programa prikupljene su iz informacijskog sustava kriminalnih dosjea koje održava Vrhovni sud okruga.

U ovom istraživanju korištene su sljedeće nezavisne varijable: dob, rasa, spol, bračni status, razina obrazovanja, prekršaj (vožnja u pijanom stanju), smanjenje optužbe, tip kazne, duljina kazne

(tj. broj dana koje ispitanici provode pod programskom supervizijom), prethodni prekršaji, prethodni boravak u zatvoru i kaznionici, prethodno uključivanje u korekcijske programe u zajednici, prethodno uključivanje u CDJ, prethodni prekršaji vezani uz drogu/alkohol, i prethodno savjetovanje vezano uz zloporabu droge/alkohola. Prosječna starost ispitanika bila je 38.6 godina. Oko 90 posto ispitanika bili su bijelci. Također, većina ispitanika bili su muškog spola (80.4%), nevjenčani (66.7%), a razina obrazovanja bila im je srednjoškolska ili niža (88.2%). Što se tiče klase prijestupa, 76.5% ispitanika bili su počinitelji prekršaja. Početne su optužbe smanjene za dva ispitanika (4%). Što se tiče tipa rečenice, 50 ispitanika (98%) osuđeni su na program kao dio uvjeta probacije, dok je jedan ispitanik (2%) uključen nakon što mu je modificirana kazna (kazna zatvora modificirana je nakon što je osoba provela određenu količinu vremena u zatvoru). Duljina kazne varirala je od 14 dana do 475 dana, s prosjekom od 57.34 dana.

Iako je ovaj raspon velik, većina prijestupnika (78.4%) osuđena je na 180 dana, dok je 7 njih (13.7%) osuđeno na manje od 180 dana, a 4 su osuđena na više od 180 dana. Većina ispitanika nije imala prijašnjih prijestupa (60.8%), nije bila u kaznionici (94.1%), niti u zatvoru (88.2%). Iako je 53% ispitanika prije bilo uključeno u korekcijske programe u zajednici, oko 90% njih nije bilo uključeno u CDJ. Što se tiče prijestupa vezanih uz drogu i alkohol, 98% ispitanika imalo je takvih elemenata u dosjeu. Isto tako, oko 41% ispitanika prije je sudjelovalo u savjetovanju vezanom uz drogu/alkohol.

Izlazne mjere korištene u ovom istraživanju bile su «izlazni status» i «post-programski recidivizam». Obje varijable dihotomizirane su na sljedeći način: (a) izlazni status – uspješan (kod 0) i neuspješan (kod 1), i (b) post-programski recidivizam - ne (kod 0) i da (kod 1).

REZULTATI

Rezultati istraživanja podijeljena su na dva dijela: izlazni status i post-programski recidivizam. Obje razine proanalizirane su dolje. Prema Tabachnicku i Fidellu (2001), sljedeću formulu trebalo bi upotrijebiti kako bi se utvrdilo je li uzorak dovoljno velik za sofisticiranu analizu: " $N > \frac{50}{m} + 8m$ " (gdje je m broj nezavisnih varijabli) za testiran-

je multiplih korelacija i $N >_{104} + m$ za testiranje pojedinih prediktora” (str. 117). Budući da veličina našeg uzorka ne ispunjava taj zahtjev ($N=S 1$), naša je analiza ograničena na unakrsne tabulacije i analizu hi-kvadrata uz pomoć Cramerove V statistike kako bi testirala snagu veze (Vito & Blankenship, 2002).

Nekoliko nezavisnih varijabli isključeno je iz analize jer su mjerene na razini intervala, ili zato što su kolabirale na varijable nominalne razine. Osim toga, druge varijable uklonjene su iz analize nakon što je pregled frekvencija otkrio da nekoliko varijabli ima nisku razinu reakcija, što smanjuje vjerojatnost da će u svakoj ćeliji biti dovoljno podataka za značajnu analizu hi-kvadrata. Sljedeće varijable otkrile su takvu varijabilnost da su zaslužile daljnje ispitivanje veze između njih i izlaznog statusa, i između njih i post-programskog recidivizma: dob, spol, rasa, duljina kazne, prethodno uključivanje u korektivne programe u zajednici, i prethodno savjetovanje vezano uz drogu i alkohol. U sljedećem poglavlju prikazali smo rezultate.

Izlazni status

Kao što su prijašnji radovi sugerirali, većina CDJ-a zainteresirano je za smanjivanje ukupnih troškova korekcijskog sustava, kao i za smanjenje prenapučenosti zatvora. Preusmjeravajući prijestupnike u alternative u zajednici, poput CDJ-a, ukupni troškovi korekcijskog sustava i prenapučenost institucija trebali bi biti smanjeni. U tom kontekstu, uspješno ili neuspješno dovršavanje bilo kojeg programa može negativno utjecati na krajnju uštedu troškova ukoliko se prijestupnik neuspješno isključi iz programa, a u nekim slučajevima i vrati u zatvor. Stoga, cilj je ovog istraživanja ispitati karakteristike vozača koji su zbog vožnje u pijanom stanju uključeni u CDJ prema izlaznom statusu.

Pregled podataka otkriva gotovo ravnomjernu podjelu između prijestupnika koji su uspješno završili program (51.0%) i onih koji nisu (49.0%). Tabela 1 predstavlja podatke koji ispituju vezu između izlaznog statusa i dobi u vrijeme ulaska u program, spola, rase prijestupnika, i duljine kazne. Rezultati iz ove tablice pokazuju da je većina prijestupnika koji su sudjelovali u programu imala 36 ili više godina (64.7%). Ispitujući odnos između kategorija doba, podaci nisu otkrivali razlike između onih koji su uspjeli i onih koji nisu. Na primjer, od prijestupnika od 35 godina ili mlađih u

		Izlazni status			
		Uspješno		Neuspješno	
		Br.	%	Br.	%
Dob	Do 35	9	50%	9	50%
	Iznad 35	17	51.5%	16	48.5%
Spol	Muški	21	51.2%	20	48.8%
	Ženski	5	50%	5	50%
Rasa	Bijelci	26	56.5%	20	43.5%
	Ne-bijelci	0	0.0%	5	100%
Duljina kazne	< 180 dana	2	28.6%	5	71.4%
	180 dana	23	57.5%	17	42.5%
	> 180 dana	1	25%	3	75%

vrijeme sudjelovanja u programu, 50.0% ($n=9$) je uspješno dovršilo program, dok 50% ($n=9$) nije. Od onih u dobi od 36 godina ili više, 51.5% ($n=17$) ih je uspješno dovršilo program, dok 48.5% ($n=16$) nije. Test hi-kvadrata kojim su ispitani odnosi između zapaženih i očekivanih frekvencija nije otkrio značajnu razliku između tih skupina. Pri ispitivanju razlika prema spolu, podaci otkrivaju sličnu situaciju. Iako su većina sudionika bili muškarci, i oni su ravnomjerno podijeljeni između onih koji su uspješno dovršili program (51.2%) i onih koji nisu (48.8%). Isto je vrijedilo za žene, koje su se podijelile na 50% onih koji su uspješno dovršile program i 50% onih koje nisu. Po pitanju rase, budući da je bilo samo 5 ne-bijelaca u cijeloj populaciji, bilo je teško izvući bio kakav definitivan zaključak o njihovom uspjehu ili neuspjehu. Međutim, i među bijelcima smo pronašli slični obrazac. Otprilike 56 posto bijelaca uspješno je dovršilo program, a otprilike 44 posto nije. Distribucija frekvencije duljine kazne otkrila je potrebu za kategorizacijom duljine kazne na manje od 180 dana, 180 dana i više od 180 dana. Iako nisu bili statistički značajni, ovi podaci otkrili su neke zanimljive rezultate. Proporcionalno gledano, oni osuđeni na više ili manje od 180 dana imali su više izgleda da ne uspiju u CDJ programu (71.4% i 75.0%) od onih osuđenih na 180 dana (42.5%). Objašnjenje za ovo otkriće zahtijeva daljnje ispitivanje i ne ulazi u ovo istraživanje.

Tabela 2 predstavlja podatke koji ispituju vezu između izlaznog statusa, prethodnog uključivanja u korektivne programe u zajednici, i prethodnog tretmana zbog zloporabe droge i alkohola. Kao što je prije rečeno, većina sudionika u CDJ-ima ima najmanje jedno uključivanje u korektivne programe u zajednici (53.0%). Od njih, 52.0% ($n=26$) uspješno

Tabela 2
Veza između izlaznog statusa, prethodnog uključivanja u korektivne programe u zajednici i prethodnog tretmana zbog zloporabe droge ili alkohola

		Izlazni status			
		Uspješno		Neuspješno	
		Br.	%	Br.	%
Prethodno uključivanje u korektivne programe u zajednici	Da	15	55.6%	12	44.4%
	Ne	11	47.8%	12	52.2%
Prethodni tretman zbog zloporabe droge ili alkohola	Da	3	75%	1	25%
	Ne	23	50%	23	50%

ih je dovršilo svoje sudjelovanje u CDJ-u. Većina od onih koji su bili uključeni u korektivne programe u zajednici uspješno je dovršila ovaj program (55.6%), dok većina onih koji nisu bili prethodno uključeni u korektivne programe u zajednici nije uspješno dovršila ovaj CDJ program (52.2%). Pri istraživanju veze između onih koji su prethodno bili uključeni u tretman zbog zloporabe droge i alkohola i njihovog izlaznog statusa, podaci otkrivaju da su samo njih 4 (8.0%) bili na savjetovanju zbog zloporabe droge i alkohola. Međutim, od njih, 75% je uspješno završilo program, dok je postotak uspješnosti među onima koji prethodno nisu pohađali nikakvo savjetovanje bio podijeljen na 50% uspješnih i 50% neuspješnih. Za svaku od ovih veza izračunat je hi-kvadrat i Cramerova V mjera. Međutim, u tim grupama nije bilo značajnih razlika. Jedno objašnjenje za to otkriće jest da veličina uzorka nije bila dovoljna da dopusti varijabilnosti u grupama. Iako su ćelije bile dovoljno velike da se provede hi-kvadrat i Cramerov V, veći bi uzorak omogućio i dodatna objašnjenja, kao što je predviđanje ishoda.

Post-programski recidivizam

Drugi način za ispitivanje uspjeha CDJ programa jest ispitivanje post-programskog recidivizma sudionika. Pregled kriminalnog dosjea prijestupnika otkriva da je nakon završetka programa 13.7% (n=7) sudionika imalo najmanje jednu osudu zbog vožnje u pijanom stanju, 9.5% (n=5) sudionika imalo je najmanje jedan nasilni prekršaj, 3.9% (n=2) počinilo je najmanje jedan imovinski delikt, a 7.8% (n=4) imalo je barem jedan prekršaj vezan uz alkohol ili drogu. Dva prijestupnika imala su naj-

manje jednu optužbu za vožnju u pijanom stanju i barem još jedan prijestup, dok je jedan prijestupnik imao najmanje jednu optužbu za vožnju u pijanom stanju i jedan nasilni prekršaj. Budući da je bilo vrlo malo varijacije u tipu prijestupa, post-programski recidivizam smanjen je u dihotomnu varijablu koja govori je li prijestupnik počinio kakav novi prijestup nakon završetka CDJ programa. Sveukupno je kod 15 (29.4%) sudionika zabilježen neki oblik post-programskog recidivizma.

Tabela 3 predstavlja podatke koji govore jesu li dob, spol, rasa i duljina kazne bili povezani s post-programskim recidivizmom. Podaci pokazuju da prema kriteriju dobi, većina prijestupnika bez obzira na dob vjerojatno neće recidivirati, međutim čini se da su izgledi da recidiviraju oni s 36 godina ili stariji manji (nije recidiviralo 78.8%) nego da recidiviraju oni od 35 godina ili mlađi (nije recidiviralo 55.6%). Prema kriterijima spola, čini se da većina pripadnika i muškaraca (70.7%) i žena (70.0%) vjerojatnije neće recidivirati, što vrijedi i za bijelce (76.1%). Zanimljivo otkriće jest da sudionici u CDJ-u koji nisu bijelci imaju više izgleda za recidivizam (80.0%). Iako je zanimljivo, ovo otkriće treba oprezno evaluirati, zbog niskog broja ne-bijelaca uključenih u populaciju (n=5). Rezultati ispitivanja veze između duljine kazne i recidivizma, iako nisu značajni, sugeriraju da će oni osuđeni na 180 dana manje vjerojatno recidivirati (22.5%) od onih osuđenih na manje od 180 dana (57.1%) ili više od 180 dana (50.0%).

Ovi su rezultati uglavnom konzistentni s prijašnjim radovima koji sugeriraju da prijestupnici prerastu svoju kriminalnu aktivnost nakon sredine

Tabela 3
Veza između post-programskog recidivizma, dobi, spola i rase

		Post-programski recidivizam			
		Ne		Da	
		Br.	%	Br.	%
Dob*	Do 35	10	55.6%	8	44.8%
	Iznad 35	26	78.8%	7	21.2%
Spol	Muški	29	70.7%	12	29.3%
	Ženski	7	70%	3	30%
Rasa	Bijelci	35	76.1%	11	23.9%
	Ne-bijelci	1	20%	4	80%
Duljina kazne	< 180 dana	3	42.9%	4	57.1%
	180 dana	31	77.5%	9	22.5%
	> 180 dana	2	50%	2	50%

20-tih godina. Kad je hi-kvadrat analizom ispitana veza za dob i spol, samo je dob prijestupnika imala značajnu povezanost s Cramerovih V od 24366 i značajnost na razini od .08. Iako ova veza nema veliki značaj, sugerira da postoji veza i da je potrebna daljnja analiza.

Tabela 4 predstavlja podatke koji opisuju vezu između post-programskog recidivizma i prethodnog uključivanja u korektivne programe u zajednici, prethodnog savjetovanja vezanog uz zloporabu droge ili alkohola, i izlaznog statusa. Rezultati analize tih podataka otkrivaju da većina sudionika nije recidivirala nakon završetka programa (70.0%). Međutim, među onima koji su prije bili uključivani u korektivne programe u zajednici, većina nije imala pokazatelja post-programskog recidivizma (59.3%). Od onih koji su sudjelovali u savjetovanju vezanom uz zloporabu droge ili alkohola, polovina je bila uključena u neki oblik post-programskog recidivizma, a polovina nije. Pri ispitivanju izlaznog statusa i njegove veze s post-programskog recidivizmom, podaci indiciraju da, bez obzira na izlazni status, većina nije recidivirala. Na primjer, 76.9 % (n=20) onih koji su uspješno izašli iz CDJ-a i 64.0% (n=16) onih koji nisu uspješno izašli iz CDJ-a nije recidiviralo. Analiza hi-kvadrata otkrila je samo jednu značajnu vezu: veza prethodnog uključivanja u korektivne programe u zajednici i post-programskog recidivizma, sa značajnošću od .07 i Cramerovih V od .25395. Iako je postojala značajna veza, bila je prilično slaba, ali ukazala je na potrebu za daljnjim istraživanjem.

DISKUSIJA

Prethodna istraživanja tradicionalno su ispitivala učinkovitost programa centara za dnevno javljanje ispitujući cijelu populaciju. Do sada je provedeno samo jedno istraživanje koje je ispitivalo učinkovitost centra za dnevno javljanje na osobe osuđene zbog vožnje u pijanom stanju. Zato ovo istraživanje pridonosi postojećoj literaturi daljnjim ispitivanjem specifične veze između osoba osuđenih zbog vožnje u pijanom stanju, izlaznog statusa i post-programskog recidivizma.

Prethodna istraživanja sugerirala su da izlazni status može biti snažan prediktor budućeg uspjeha. Rezultati istraživanja stope uspješnosti sudionika u programu variraju od niskih 13.5% (Marciniak, 1999) do visokih 84.0% (Diggs & Piper, 1994). Ovo istraživanje pada negdje u sredinu između tih otkrića, budući da je 51.0% sudionika uspješno dovršilo program. Iako nisu pri vrhu spektra, ovi rezultati ipak sugeriraju da bismo trebali vidjeti nisku stopu recidivizma ili višu stopu uspješne reintegracije u zajednicu.

Općenito, centri za dnevno javljanje imaju za cilj da preusmjere prijestupnike iz zatvora i smanje recidivizam putem tretmana. Prijašnji radovi sugeriraju da stopa ispunjavanja tih ciljeva varira od programa do programa. Ovaj specifični CDJ program ima tretman kao jedan od primarnih ciljeva. Stoga, smanjenje recidivizma trebalo bi se postići i kroz sudjelovanje u programu, ne samo putem nadzora. Istraživanja koja su ispitivala učinkovitost programa centara za dnevno javljanje i definirala učinkovitost kao redukciju recidivizma bez obzira

na prijestup, otkrila su široke varijacije u stopama post-programskog recidivizma – od najnižeg rezultata od 15% (Jones i Lacey, 1999) do visokog rezultata od 44% (BJA, 2000). Te nekonzistencije u završetku programa sugeriraju potrebu za daljnjom replikacijom i ispitivanjem koje bi se fokusiralo na osobe osuđene zbog vožnje u pijanom stanju. Nažalost, naši rezultati nisu tako ohrabrujući kao rezultati istraživanja osoba osuđenih zbog vožnje u pijanom stanju koje su proveli Jones i Lacey (1999). Naši podaci pokazuju da je gotovo 30% prijestupnika imalo barem jednu osudu nakon završetka CDJ programa, a 13.7% imalo je najmanje jednu osudu zbog vožnje u pijanom stanju. Iako stopa recidivizma nije čak 44% kao što je bila u istraživanju BJA (2000), naši rezultati nisu tako ohrabrujući kao što smo se nadali. Međutim, oni

Tabela 4 Veze između post-programskog recidivizma i prethodne uključenosti u korektivne programe u zajednici, te prethodnog tretmana zbog zloporabe droga i alkohola					
Post-programski recidivizam					
		Ne		Da	
		Br.	%	Br.	%
Prethodno uključivanje u korektivne programe u zajednici	Da	16	59.3%	11	40.7%
	Ne	19	82.6%	4	17.4%
Prethodni tretman zbog zloporabe droge ili alkohola	Da	2	50%	2	50%
	Ne	33	71.7%	13	28.3%
Izlazni status	Uspješno	20	76.9%	6	23.1%
	Neuspješno	16	64%	9	36%

sugeriraju potrebu za daljnjim istraživanjem, prije svega za širenjem broja prijestupnika uključenih u istraživanje i širenjem vremenskog razdoblja koje se analizira.

Nadalje, pregled naših podataka otkriva da je većina prijestupnika koji su zbog vožnje u pijanom stanju sudjelovali u programu centra za dnevno javljanje bili muški, bijelci i stariji od 35 godina. Nažalost, nismo mogli usporediti ova otkrića s općom populacijom uključenom u centre za dnevno javljanje, niti s populacijom uključenom u druge korekcijske programe u zajednici. Ovu skupinu trebalo bi dalje istraživati. No, ovo istraživanje donekle smanjuje postojeći manjak u literaturi. Postoji potreba za daljnjim istraživanjima i ispitivanjima.

OGRANIČENJA

Iako ovo istraživanje služi kao temelj za daljnja istraživanja, postoje tri važna ograničenja. Prije svega, broj ispitanika u ovoj analizi bio je samo 51.

Zbog niskog broja ispitanika, bilo je nemoguće izvršiti bilo kakvu prediktivnu analizu koja bi omogućila istraživačima da dalje ispituju prirodu bilo koje veze. Kao što je spomenuto u prethodnom poglavlju, potrebno je izvršiti daljnja istraživanja tijekom duljeg razdoblja na većoj populaciji ispitanika. Pored toga, dugotrajnijim istraživanjem moguće je doći do značajnijih podataka o recidivizmu.

Drugo ograničenje ovog istraživanja povezano je specifično s podacima o recidivizmu. U saveznoj državi Indiana, svaki okrug je odgovoran za održavanje svoje baze podataka o kriminalu. U ovom trenutku ne postoji centralizirani mehanizam koji bi omogućio bazama podataka međusobnu komunikaciju. Zato, pri pregledavanju kriminalnih dosjea, istraživači moraju pretpostaviti da osobe uključene u CDJ nikada ne sele, i da nisu bili uhićeni u drugom okrugu ili drugoj saveznoj državi zbog vožnje u pijanom stanju ili nekog drugog prijestupa. Jasno je da to vjerojatno nije tako. Međutim, zbog nedostatka komunikacije između sustava, nemoguće je utvrditi do koje je mjere to istina. Budući istraživački programi trebali bi dalje ispitati ovaj fenomen.

Treće i posljednje ograničenje bilo je prikupljanje i bilježenje podataka. Tijekom proteklih 10 do 15 godina, većina agencija pravosudnog sustava težila je ka tome da uključi tehnološke inovacije u svoje agencije diljem gradova, okruga i saveznih

država. Međutim, s tim tehnološkim napretkom dolazi i potencijal za više ljudskih i tehnoloških grešaka. Pregled ovih podataka otkrio je neke od problema vezanih uz pristup bez papirnatih dokumenata. U ovo istraživanje u početku je uključeno 67 prijestupnika. Pregled baze podataka otkrio je da o 16 prijestupnika nisu postojali cjeloviti podaci. Oni su zato isključeni iz analize. U većini slučajeva, nepotpuni podaci bili su rezultat neuključenosti u računalo, ili ljudske pogreške u prikupljanju podataka. I ovdje se radi o tome da su dobronamjerni, vrijedni profesionalci iz nekog razloga propustili zabilježiti sve informacije. Ne možemo znati kako bi ovi isključeni prijestupnici utjecali na završnu analizu.

ZAKLJUČAK

Dok se društvo i političari i dalje fokusiraju na ozbiljne posljedice vožnje u pijanom stanju i porast reakcije kažnjavanja od strane krivično pravnog sustava, javlja se potreba ispitivanja alternativa smještanju u zatvore. Uključivanje u centre za dnevno javljanje jedna je od tih opcija.

Kao što je već spomenuto, prethodna istraživanja ispitivala su učinkovitost CDJ-a na druge tipove prijestupnika, ali samo jedno istraživanje ispitivalo je utjecaj programa na osobe osuđene zbog vožnje u pijanom stanju. Ovo istraživanje proširuje postojeću literaturu ispitivanjem osoba uključenih u centar za dnevno javljanje zbog vožnje u pijanom stanju. Otkrića ovog istraživanja ukazala su na neke implikacije za buduća istraživanja. Prvo, buduća istraživanja trebala bi povećati broj ispitanika. To se može postići produljivanjem vremena istraživanja na četiri ili pet godina, umjesto dvije godine. Pred toga, važno je ispitivati recidivizam u raznim intervalima – šest, dvanaest i dvadeset i četiri mjeseca. To će omogućiti izvlačenje zaključaka ne samo o post-programskom recidivizmu, već i o tome koliko je vremena potrebno do neuspjeha. Ova otkrića mogla bi pružiti uvid u to kako najbolje ispuniti potrebe sudionika nakon završetka programa. U idealnom slučaju, podatke bi trebalo prikupljati iz sustava ili državne baze podataka koji bi omogućavali istraživačima da prate recidivizam u cijeloj saveznoj državi, a ne samo okrugu obuhvaćenom u istraživanju.

Drugo, daljnja istraživanja trebala bi usporediti stopu uspjeha svih prijestupnika uključenih u CDJ-e sa stopom uspjeha osoba osuđenih zbog

vožnje u pijanom stanju. Ove usporedbe omogućile bi istraživačima i tvorcima politike da utvrde postoji li nešto jedinstveno u vezi populacije osoba osuđenih zbog vožnje u pijanom stanju i njihovog sudjelovanja u CDJ programu. To je od osobite važnosti za programe poput ovoga, gdje je primarni cilj tretman, ne strogi nadzor.

Konačno, iako su pronađene samo dvije značajne veze (između post-programskog recidivizma i spola i dobi), ima i nekoliko zanimljivih otkrića koja zahtijevaju bliže istraživanje.

Na primjer, ovi rezultati sugeriraju da su dob i spol povezani s ishodom. Iako se ne radi o snažnoj značajnosti, veći uzorak mogao bi utjecati na rezultate. Drugo zanimljivo pitanje bilo je kako prethodno uključivanje u CDJ program utječe na sveukupni uspjeh, kao i duljina vremena provedenog u programu. Sve su to pitanja koja zahtijevaju daljnje ispitivanje, ali nisu obuhvaćena ovim istraživanjem.

Rezultati ovog istraživanja sugeriraju da uključivanje osoba osuđenih zbog vožnje u pijanom stanju u program CDJ-a može biti učinkovita alternativa zatvaranju. Potrebno je daljnje longitudinalno istraživanje kako bi se ispitao doseg i specifični utjecaj ove alternativne kazne, a postoji potreba da se populacija osoba osuđenih zbog vožnje u pijanom stanju kažnjava na druge načine osim zatvaranja.

LITERATURA

Bahn, C. and Davis, J. R. (1998): Day Reporting Center as an Alternative to Incarceration, *Journal of Offender Rehabilitation*, 27, 139-150.

Bureau of Justice Assistance (2000): The Utah day Reporting Center: Success in Alternative Incarceration (p. 61-102), *Creating a New Criminal Justice System for the 21st Century: Findings and Results from State and Local Program Evaluation*. Washington, DC: US Department of Justice.

Cromwell, P. F., Alarid, L. F., and Del Carmen, Rolando V. (2005): *Community Based Corrections, 6th edition*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing.

Curtin, E. L. (1996): Day Reporting Centers, in James A. Gondles (ed.) *Correctional Issues: Community Corrections*. Lanham, MD: American Correctional Association.

Diggs, D. W. and Piper, S. L. (1994): Using day Reporting Centers as an Alternative to Jail, *Federal Probation*, March, 9-12.

Gibbons, S. G. and Rosecrance, J. D. (2005): *Probation, Parole, and Community Corrections in the United States*. Boston, MA: Allyn and Bacon.

Humphrey, E. S. (1992): *Day Reporting Program Profile*. Albany, NY: State of New York Correctional Services.

Jones, R. K. and Lacey, J. H. (1999): *Evaluation of a Day Reporting Center for Repeat DWI Offenders*. Winchester, MA: Mid-America Research Institute.

Lucas, J. and Bogle, T. (1997a): *Evaluation of the Richmond Day Reporting Center*, House Document No. 60. Richmond, VA: Department of Criminal Justice Services.

Lucas, J. and Bogle, T. (1997b): *Evaluation of the Norfolk Day Reporting Center*, House Document No. 61. Norfolk, VA: Department of Criminal Justice Services.

Lurigio, A. J., Olson, D. B., and Sifferd, K. (1999): A Study of the Cook County Day Reporting Center, *Journal of Offender Monitoring*, Spring, 5-11.

Marciniak, L. M. (1999): The Use of Day Reporting as an Intermediate Sanction: A Study of Offender Targeting and Program Termination, *The Prison Journal*, June, 1-14.

McBride, D. and VanderWaal, C. (1997): Day Reporting Centers as an Alternative for Drug Using Offenders, *Journal of Drug Issues*, 27, (2), 379-397.

- McDevitt, J., Domino, M, and Baum, K. (1997): *Metropolitan Day Reporting Center: An Evaluation*. Boston, MA: The Center for Criminal Justice Policy, Northeastern University.
- Orchowsky, S., Lucas, J., and Bogle, T. (1997): *Final Report on Evaluation of the Fairfax County Day Reporting Center*. Richmond, VA: Department of Criminal Justice Services.
- Parent, D. (1995): Day Reporting Centers. In M. Tonry and K. Hamilton (ed) *Intermediate Sanctions in Overcrowded Times*. Boston, MA: Northeastern University Press.
- Parent, D., Byrne, J., Tsarfaty, V., Valade, L., and Esselman, K. (1995): *Day Reporting Centers*. Washington, DC: National Institute of Justice.
- Roy, S. and Grimes, J. N. (2002): Adult Offenders in a Day Reporting Center: A Preliminary Study, *Federal Probation*, June, 44-50.
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2001): *Using Multivariate Statistics, 4th edition*. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Vito, G. F. and Blankenship, M. B. (2002): *Statistical Analysis in Criminal Justice and Criminology: A User's Guide*. Prentice Hall: Upper Saddle River, NJ.